

BESLUIT FLORA- EN FAUNAWET VAN GEDEPUTEERDE STATEN VAN GELDERLAND

Datum besluit : 2 december 2015
Onderwerp : Flora- en faunawet - zaaknummer 2015-015110 - Veluwe
Activiteit : standbeperking en schadebestrijding marterhond
Verlenen/afwijzen : Verlenen

Aanvrager : Faunabeheereenheid Gelderland.
Zaaknummer : 2015-015110

Aanwijzing Flora- en faunawet (hierna Ffw) artikel 67 aan voor schadebestrijding van de Marterhond.

I GEGEVENS

a Aanvraag

Gegevens

Op 13 november 2015 ontvingen wij een aanvraag van de Faunabeheereenheid Gelderland voor een aanwijzing op grond van de Ffw, artikel 67, voor het beperken van de stand van de marterhond ter bestrijding van schade veroorzaakt door aan de fauna en in het belang van de volksgezondheid binnen haar werkgebied.

De aanvraag betreft:

- aangevraagde soort(en): de Marterhond ;
- schade/overlast aan: inheemse fauna ;
- locatie: werkgebied faunabeheereenheid Gelderland;
- periode aanvraag: heden t/m 31 december 2019 ;
- preventieve maatregelen: nvt ;
- aangevraagde middelen: geweer en kunstlicht .

Voorgaande aanwijzingen

Onder zaaknummer 2014-009793 is een aanwijzing gegeven aan de Faunabeheereenheid Gelderland voor het Natura 2000 gebied van de Veluwe inclusief inliggende percelen en randen voor de periode 29 juli 2014 tot 1 augustus 2015.

b Wetgeving en provinciaal beleid

Voor niet als beschermde inheemse diersoort aangemerkte diersoorten geldt dat deze in beginsel met de wettelijk toegelaten middelen mogen worden gevangen of gedood, zonder dat ontheffing of aanwijzing noodzakelijk is. De hiervoor genoemde verboden uit de Ffw zijn namelijk alleen van toepassing op beschermde inheemse diersoorten. Gelet op artikel 52 van de Ffw is het gebruik van geweren of jachtvogels echter niet zonder meer toegestaan. Voor het gebruik van geweren of jachtvogels bij het bestrijden van schade door niet als beschermde inheemse diersoort aangemerkte diersoorten is daarom wel een aanwijzing op grond van artikel 67 Ffw noodzakelijk.

Aanwijzing op grond van artikel 67 Ffw

Gedeputeerde Staten kunnen bepalen dat, wanneer er geen andere bevredigende oplossing bestaat, in afwijking van het bepaalde bij of krachtens de artikelen 9, 11, 12, 50, 51, 53, 72, vijfde lid, en 74, door hen aan te wijzen personen of categorieën van personen de stand van bij ministeriële regeling aangewezen beschermde inheemse diersoorten of andere diersoorten

(exoten) of verwilderde dieren op door Gedeputeerde Staten aan te wijzen gronden kan worden beperkt:

- a. in het belang van de volksgezondheid en openbare veiligheid;
- b. in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
- c. ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, bedrijfsmatige visserij en wateren of
- d. ter voorkoming van schade aan flora en fauna.

In onderhavig geval wordt aanwijzing gevraagd vanuit het belang genoemd onder a (volksgezondheid) en d.

In bijlage 1 van de Regeling beheer en schadebestrijding dieren zijn de diersoorten aangewezen waarvoor een aanwijzing kan worden gegeven. De marterhond (*Nyctereutes procyonoides*) is in deze bijlage opgenomen. De marterhond wordt ook wel wasbeerhond genoemd omdat hij lijkt op de wasbeer.

Te gebruiken middelen.

In artikel 72 Ffw is bepaald, dat bij algemene maatregel van bestuur middelen worden aangewezen waarmee met inachtneming van het bepaalde bij of krachtens artikel 65 t/m 70 Ffw dieren mogen worden gevangen of gedood en worden regels gesteld met betrekking tot het gebruik van deze middelen. Het vijfde lid geeft aan, dat het verboden is dieren te vangen of te doden met andere dan de in het eerste of tweede lid bedoelde middelen of in strijd met de toestemming, bedoeld in het vierde lid of de regels die op grond van het derde lid worden gesteld.

Het Besluit Beheer en schadebestrijding dieren (BBsd) geeft in artikel 7 aan dat geweren niet voorzien mogen zijn van, een kunstmatige lichtbron, een voorziening om de prooi te verlichten, een vizier met beeldomzetter, een elektronische beeldversterker of enig ander instrument om 's nachts te schieten.

Internationale regelgeving.

Internationaal zijn afspraken gemaakt en wel in het Biodiversiteitsverdrag. De deelnemende landen – waaronder ook Nederland – hebben met elkaar vastgesteld dat invasieve exoten, na habitatverlies en exploitatie, de grootste bedreiging voor de mondiale biodiversiteit vormen. In artikel 8, onderdeel h, van dit verdrag is opgenomen dat landen verplicht zijn om beleid te ontwikkelen gericht op het voorkomen van introducties of het bestrijden van uitheemse invasieve soorten die inheemse soorten of ecosystemen kunnen bedreigen.

Toestemming grondgebruiker artikel 67 Ffw

In artikel 67, lid 5 is bepaald, dat Gedeputeerde Staten ten aanzien van één of meer van de door hen aangewezen personen of categorieën van personen kunnen bepalen dat zij toegang hebben tot alle aangewezen gronden. In dat geval zijn deze personen gerechtigd zich daartoe zonodig met behulp van de sterke arm toegang te verschaffen.

Faunabeheerplan

Gedeputeerde Staten kunnen (Ffw facultatief) hun besluit afhankelijk stellen van een faunabeheerplan. Voor de marterhond is door de Faunabeheereenheid Gelderland geen faunabeheerplan opgesteld.

Schadebestrijdingsbeleid

In de Beleidsnota Invasieve Exoten (Kamerstuk 26 407, nr. 27) is het Nederlands beleid beschreven. Het zwaartepunt van het beleid is gericht op het voorkómen van introducties van nieuwe, invasieve soorten. Als dat niet gelukt is, is het beleid gericht op het nemen van maatregelen in het geval dat de populaties nog klein en beheersbaar zijn (Tweede Kamer,

vergaderjaar 2013–2014, 21 501-32, nr. 780 1). Is een invasieve uitheemse soort eenmaal ingeburgerd, dan is zo'n populatie doorgaans moeilijk te verwijderen.

Het provinciaal beleid is per augustus 2012 vastgesteld door Gedeputeerde Staten in: De Kadernota Faunabeleid. Daaruit volgt dat Gedeputeerde Staten vinden dat de vestiging van nieuwe, invasieve exoten zoveel mogelijk moet worden voorkomen, omdat hierdoor inheemse soorten kunnen worden verdrongen. Als voorkomen niet lukt, moeten populaties worden bestreden zolang ze nog klein en beheersbaar zijn. Preventief en vroegtijdig ingrijpen is belangrijk, het voorkomt immers hoge kosten in het kader van bestrijding en vergoeding. Ook vanuit dierenwelzijnsoverwegingen is vroegtijdig ingrijpen gewenst, omdat het dan nog niet over grote aantallen dieren gaat die moeten worden gedood. Bij de aanpak van invasieve exoten (uitheemse dieren die zich hier massaal ontwikkelen en de biodiversiteit bedreigen) laten Gedeputeerde Staten zich adviseren door de Voedsel en Warenautoriteit (NVWA).

Voor exoten geldt geen instandhoudingsplicht, wel moet de reden van bestrijding worden onderbouwd.

c Procedure

Op grond van de Beleidsregels faunabeheer en schadebestrijding Gelderland (artikel 12, tweede lid) zijn de bepalingen betreffende besluiten van titel 4.1 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing op ambtshalve aanwijzingen of aanwijzingen waaraan geen faunabeheerplan ten grondslag ligt. Dit betekent dat het besluit is voorbereid volgens de reguliere voorbereidingsprocedure en dat het niet eerst gedurende zes weken in ontwerp ter inzage is gelegd.

II BELANGENAFWEGING

Op grond van artikel 67 van de Ffw kunnen Gedeputeerde Staten een aanwijzing geven om af te wijken van het bepaalde bij of krachtens de artikelen 9, 11, 12, 51, 53, 72 vijfde lid en 74 Ffw. Dit in het belang van de volksgezondheid en/of ter voorkoming van schade aan de fauna, indien er geen andere bevredigende oplossing bestaat en indien geen afbreuk gedaan wordt aan de gunstige staat van instandhouding van de soort.

De toetsingscriteria zijn:

- Is het aangegeven **belang van de volksgezondheid in het geding en/of is er sprake van schade aan de fauna?**
- Zijn er **andere bevredigende oplossingen?**
- Zijn **afwijkingen van het bepaalde bij of krachtens artikelen: 9, 11, 12, 51, 53, 72 vijfde lid en/of 74 Ffw noodzakelijk?**
- Veroorzaakt de inzet van de gevraagde middelen **geen onnodig lijden.**
- Wordt er gevraagd om de aanwijzing desnoods zonder toestemming van de grondgebruiker te mogen uitvoeren.

1 Schade belangen

Invasieve exoten kunnen een bedreiging vormen voor de inheemse biodiversiteit maar ook voor de volksgezondheid, economie of veiligheid. De marterhond is aangemerkt als invasieve soort. Deze heeft zijn natuurlijke verspreidingsgebied in Oost-Azië. Tussen 1928 en 1957 werden duizenden marterhonden uitgezet in de voormalige Sovjet-Unie. Van daaruit heeft de soort zich over Europa verspreid, waaronder inmiddels naar Nederland. De soort wordt beschouwd als een exoot, omdat vaststaat dat hij door mensen is geïntroduceerd, zich succesvol heeft gevestigd en vanuit deze vestigingsplaatsen zich verder verspreidt. De NVWA heeft gekeken of en zo ja welke (negatieve) effecten de marterhond heeft op de inheemse flora en fauna, biodiversiteit en/of de

volksgezondheid. Volgens deze risico analyse zouden ziekten en parasieten vaker kunnen voorkomen en zijn geïsoleerde populaties van amfibieën en grondbroedende vogels gevoelig voor predatie.

2 Andere bevredigende oplossingen

Er zijn geen andere bevredigende oplossingen. Het is ondoenlijk om kwetsbare populaties te beschermen middels rastert. Het lijkt er nu inmiddels op dat de marterhond zich in Nederland permanent heeft gevestigd (in twee opeenvolgende jaren heeft er voortplanting plaatsgevonden in Nederland) en wel voor het eerst in Noord-Oost Nederland. Voor 2011 zijn er op de Veluwe 22 geregistreerde waarnemingen gedaan waarvan in iedergeval 4 waarnemingen door deskundigen bevestigd zijn. Van 3 exemplaren was bekend dat het om ontsnapte dieren ging. Aangenomen wordt dat het ook bij de overige waargenomen dieren om ontsnapte dieren ging. Vorig jaar zijn er in Gelderland enkele waarnemingen gedaan en wel verspreid over de Veluwe te Kootwijk, de Hoge Veluwe en Heerde. Daarvoor is eerder op verzoek een aanwijzing gedaan. Daarbij is het niet gelukt een marterhond te bemachtigen. De marterhond is inmiddels wel weer gezien. Het gaat nu nog niet om grote aantallen zodat **nu ingrijpen effectiever is** dan te wachten tot de soort zich algemeen verspreid heeft en moeilijker te verwijderen is. Ook buiten de Veluwe zijn al enkele waarnemingen gedaan. Daarom is gevraagd ook in de mogelijkheid te voorzien om het gebied uit te breiden onder kennisgeving vooraf.

3. Afwijkingen wettelijke bepalingen

De marterhond valt als exoot niet onder de beschermende bepalingen van de Ffw. Het verstoren en het doden op zich is niet verboden. Alleen voor het gebruik van het geweer dient dit expliciet geregeld te worden. Daarvoor zouden aangewezen kunnen worden als categorie van personen elke jachtaktehouder die op grond van de Ffw gerechtigd is om krachtens vrijstelling, ontheffing, aanwijzing of jacht dieren mogen doden. Een dergelijke ruime aanwijzing is op dit moment gezien de gedane waarnemingen nog niet aan de orde. De marterhond is daarbij vooral nachtactief. Dit is dan ook de reden, dat gevraagd is om toestemming om 's nachts met het geweer en met behulp van kunstlicht te kunnen gebruiken. Daarbij kan al aangesloten worden op het reeds toegestane gebruik van het geweer met kunstlicht op grond van al vigerende ontheffingen van de Faunabeheereenheid voor grote hoefdieren (wild zwijn) en vossen, waarbij het onder voorwaarden is toegestaan dit 's nachts te doen en met behulp van kunstlicht danwel restlichtversterker. Hierin kan dan ook vooralsnog in beperkte mate en op de meest effectieve wijze worden voorzien.

Gevraagd is ook de geluiddemper toe te staan. De belangrijkste reden voor toepassing van de geluiddemper is het dempen van het zich rondom verspreidende geluid van de primaire explosie van de munitie en het verminderen van de geluidsbelasting en de lichamelijke belasting voor de schutter. Voor grote hoefdieren op de Veluwe is het gebruik ervan reeds toegestaan door Gedeputeerde Staten. Geluidsbelasting in belangrijke weidevogelgebieden danwel natura 2000 gebied wordt daarmee verminderd. Overigens behoeft het individuele gebruik van de geluiddemper ook toestemming van de Minister op grond van de Wet wapens en munitie. Het is aan de individuele jachtaktehouder om hier tijdig zorg voor te dragen.

4. Onnodig lijden voorkomen.

Marterhonden mogen wettelijk al gevangen en vervolgens gedood worden. Vangmiddelen voor marterhonden zijn echter niet selectief. Ook andere beschermde inheemse dieren als bijvoorbeeld marters en dassen kunnen daarmee gevangen worden. Eenmaal gevangen levert dat veel stress op. Het gebruik van het geweer met behulp van kunstlicht maakt, dat een veelal nachtactieve marterhond goed herkenbaar aangesproken kan worden en dat een trefzeker direct dodelijk schot kan worden afgegeven.

5. Toestemming grondgebruiker

De provincie kan bepalen dat bij de uitvoering de toestemming van de grondgebruiker niet vereist is. Er wordt niet gevraagd om de aanwijzing desnoods zonder toestemming van de grondgebruiker te doen. Voor de provincie zijn er danook geen redenen om dat te doen.

Conclusie toetsingscriteria

De marterhond is een invasieve soort die het risico op verspreiding van ziekten en parasieten vergroot en een bedreiging vormt voor geïsoleerde populaties van amfibieën en grondbroedende vogels. Er zijn geen andere oplossingen en nu nog ingrijpen bij kleinere aantallen is effectiever. Gezien zijn levenswijze is het gebruik van het geweer 's nachts en met kunstlicht danwel geluiddemper noodzakelijk. Het is voorsnog niet noodzakelijk en gewenst om elke jachtaktehouder met bevoegdheid voor gebruik van het geweer op grond van de Ffw voor de bestrijding in te zetten. Het aan te wijzen gebied wordt voorsnog beperkt tot het gebied met de meest recente waarnemingen en er zal conform het verzoek daartoe worden voorzien in de mogelijkheid van uitbreiding bij nieuwe waarnemingen na kennisgeving daarvan vooraf en wel voor de komende 2 jaar.

III BESLUIT

GEDEPUTEERDE STATEN VAN GELDERLAND hebben besloten op grond van de Flora- en faunawet artikel 67;

AANWIJZING te verlenen aan:

Jacht(akte)houders welke door tussenkomst van de Faunabeheereenheid Gelderland reeds gemachtigd zijn om gebruik te maken van een vigerende ontheffing cq aanwijzing voor het opsporen en bemachtigen en doden van dieren met behulp van het geweer en kunstlicht op andere wijze, danwel door deze gemachtigd worden om zulks op grond van deze aanwijzing te doen voor:

De marterhond (*Nyctereutes procyonoides*)

voor de artikelen 9, 11, 51 en 72 vijfde lid voor zover het betreft; het opsporen, bemachtigen en doden met behulp van een geweer

Op gronden als bedoeld in artikel 67, lid 1, van de Flora- en faunawet welke deel uitmaken van het werkgebied van de Faunabeheereenheid Gelderland en voorsnog beperkt tot het Natura 2000 gebied Veluwe inclusief inliggende percelen.

Ter voorkoming en beperking van schade aan de fauna en in het belang van de volksgezondheid en bij het uitblijven van andere bevredigende oplossingen

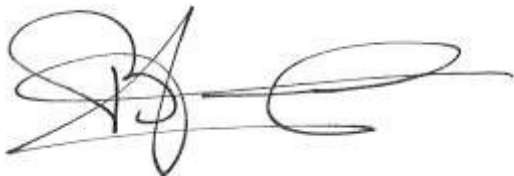
Met ingang van heden tot 1 december 2019

EN BEPALEN VOORTS

1. In afwijking van het daarover bepaalde in het Besluit beheer en schadebestrijding dieren wordt het gebruik van het geweer in combinatie met restlichtversterker en/of kunstlicht danwel geluiddemper toegestaan van zonsondergang tot zonsopgang:

- Voor zover wordt aangesloten bij reeds door de faunabeheereenheid verleende machtiging voor gebruik van het geweer met kunstlicht uit andere hoofde (vigerende ontheffing/aanwijzing vos, wild zwijn etc).
 - Het gebruik van een geluidemper is slechts toegestaan op het kogelgeweer. Daarbij dient in acht genomen te worden, dat hiervoor tevens goedkeuring is vereist door de Minister in het kader van de Wet wapens en munitie.
2. Aan het schadebestrijdingsgebied kan door de Faunabeheereenheid een gebied zijnde het werkgebied van een wildbeheereenheid of een ander gebied worden toegevoegd en wel bij gebleken aanwezigheid van een marterhond en na kennisgeving daarvan vooraf aan de provincie.
- Deze kennisgeving bevat tenminste:
- Naam van de wildbeheereenheid of naam en kaart van het andere toe te voegen gebied.
 - Een omschrijving per waarneming naar aantal, locaties, periode, tijdstip en geconstateerde activiteiten van een of meerdere marterhonden.
3. Van elk toegestaan gebruik van een geweer in de periode van uur na zonsondergang tot een uur voor zonsopkomst dient vooraf mededeling gedaan te worden bij de betreffende regionale meldkamer van de politie, waarin het grootste deel van het jachtveld is gelegen, tenzij door de politie anderszins wordt aangegeven.
4. Alle acties die voortvloeien uit het gebruik van deze aanwijzing worden binnen 24 uur naar tijd en locatie digitaal ingevoerd in het digitale faunaregistratiesysteem van de FBE Gelderland. De Fbe dient jaarlijks aan de provincie over het gebruik van de aanwijzing te rapporteren, dit betreft tenminste alle waarnemingen van marterhonden, hierop ondernomen acties en het resultaat daarvan en wel uiterlijk 4 maanden na afloop van de jaarlijkse gebruikperiode binnen 5 werkdagen na toezending besluit.
5. Elke gebruiker is verplicht de geschoten dieren direct te melden, delen daarvan ter beschikking te stellen/te houden ten behoeve van monitorings-onderzoek en verleend daaraan zijn volledige medewerking en handelt in dat verband in volledige overeenstemming met aanwijzingen welke daartoe door de Gezondheidsdienst voor Dieren of het Dutch Wildlife Health Centre gegeven worden.

Namens Gedeputeerde Staten van Gelderland,

H. Boerdam

Belanghebbenden kunnen binnen zes weken na dagtekening van dit besluit hiertegen een bezwaarschrift indienen. Het bezwaarschrift dient te worden gezonden aan Gedeputeerde Staten, secretariaat Commissie van Advies voor Bezwaarschriften en Klachten, Postbus 9090, 6800 GX Arnhem. Op envelop en brief duidelijk "bezwaarschrift" vermelden.

Degene die een bezwaarschrift heeft ingediend, kan bij de voorzieningenrechter van de rechtbank Gelderland (Postbus 9030, 6800 EM Arnhem) een verzoek indienen om een voorlopige voorziening te treffen. Voor individuele burgers (niet voor advocaten en ook niet voor gemachtigden namens een bedrijf of een organisatie) bestaat de mogelijkheid dat verzoek digitaal in te dienen. Meer informatie kunt u vinden op www.rechtspraak.nl. Voor het behandelen van een verzoek om een voorlopige voorziening wordt griffierecht geheven. Over de hoogte en de wijze van betaling van het griffierecht kunt u informatie verkrijgen bij de rechtbank Gelderland, telefoonnummer (026) 359 20 00 of op www.rechtspraak.nl

Informatie over de bezwarenprocedure en de mogelijkheid van mediation is te vinden op de website van de provincie Gelderland (www.gelderland.nl). U kunt die informatie, vervat in de brochure "Niet eens met een besluit van de provincie Gelderland? Bezwaarschrift of mediation", ook opvragen bij het Provincieloket via telefoonnummer (026) 359 99 99.